

„Ednost“

izhaja dvakrat na dan, razen nedelj in praznikov, zjutraj in zvečer ob 7. uri. O ponedeljkih in po praznikih izhaja ob 9. uri zjutraj.

Naročnina znaša:

Obe izdaji na leto gld. 21.—
Za samo večerno izdanje 12.—
Za pol leta, četrlet in na mesec razmerno.

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Na drobno se prodajajo v Trstu zjutranje številke po 3 nvč., večerne številke po 4 nvč.; ponedeljske zjutranje številke po 2 nvč., izven Trsta po 1 nvč., več.

EDINOST

(Večerno izdanje.)

GLASILO POLITIČNEGA DRUŠTVA „EDINOST“ ZA PRIMORSKO.

Telefon št. 870.

4 nvč.

V edinosti je moč!

Oglasi

se računajo po vrstah v petito. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carinina št. 12. Upravništvo, odpravništvo in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadstr.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinosti“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Brzjavna in telefonična poročila. (Novejše vesti.)

Bellgrad 15. Poročila zunanjih listov, da bode srbski poslanik v Carigradu, Novaković, imenovan poslanikom v Petrogradu, so neresnična.

Pariz 15. »Agence Havas« javlja iz Bilbao, da se je tamošnje prebivalstvo uprlo radi davka na okna in vrata. Policija je zopet napravila mir.

Pariz 15. Predsednik kazenske komore kasacijskega sodišča, Löw, in generalni prokurator Manan sta danes predpoludne šla na ministerstvo za pravosodje, da se posvetujeta z justičnim ministrom Libretom. V justičnem ministerstvu upajo, da jo ukupne komore kasacijskega sodišča definitivno razsodile že pred Veliko nočjo.

Berlin 15. V proračunski komisiji državnega zbora je vojni minister pl. Lössler izjavil v posvetovanju vojaške predloge: »Prepričan sem, da ostanemo pri dveletni vojaški službi. Princip stoji neomajno, glede načina, kako, pa še ni možno govoriti, ker manjka izkušnje. Toliko je gotovo, da se ne maramo povrniti k triletni vojaški službi«.

Rim 15. »Agencia Stefani« poroča, da je minister za poljedelstvo, Fortis, podal svojo ostavko, katero pa kralj ni vsprejel. Rečeni minister hoče odstopiti, ker je včeraj senat odklonil zakonski načrt o žitnih in poljedelskih blaginjah.

V obrambo prava — in časti našega jezika na sodiščih.

V izdanju tega lista od 20. januarja t. l. smo pričočili trojico važnih odločeb c. kr. po-

PODLISTEK. 1

Eliza.

— Píše Poluka. —

Mraz je bilo, mraz. Solnce je ravno zašlo in izpod jasnega neba legale so tenke, zelenkaste meglice na vas. Velike temne sence so lezle po snegu, večale se in zavijale dolino v mrak. Tam na parobkih so se še odsvitali dolgi rudečkasti refleksi dneva, krajšali se, pojemali in zamirali visoko gori v mrzlem rezkem zraku.

Tolpa otrok se je podila proti vasi gori od vaških luž, vlekla male sani za seboj in skrivala v žepe radeče, vijoličaste premrte roke. Podlogarjev hlapec je gual živino na vodo, pokal z bičem in počasi požvižgaval pred-se: flu, flu, fi-i-i-u-u.

Tamkaj z vaške ceste se je začulo melodično zvonkljanje, in kmalu sta se prikazala dva rujava konja, ki sta počasi vlekla za seboj priproste, zeleno pobarvane sani, v katerih sta sedeli dve čudno zaviti postavi.

Otroci so se umaknili z ceste, potem jo pa vdrli za sanmi, da se jim je kar sneg prašil pod težkimi okovanimi čevlji. Oni, ki je sedel na desni strani v sankah, je zamahnil z bičem po konjih in potem je šlo v divjem teku skozi vas. Zdaj je kak kmet godrnjaše skočil z ceste, zdaj se je kaka kmetica polila z vodo, ki jo je nesla v škafu na glavi, ko je prehitro zavila v stran.

Pred hišo, ki se mu je zdela najčednejša, nategnil je vozniček vajeti in konja sta obstala.

morskega in trgovskega sodišča v Trstu in doslih posojilnici in hranilnici v Podgradu. Te odločbe so značile če že ne popolno, pa vsaj delno zmago rečene zadruga v boju, ki so ga bili uprizorili nekatere državni organi proti slovenskemu posojilništvu. Ali jezik teh slovenskih odločeb je bil tak, da se Bog usmili.

A prav ta okolnost je dala drž. poslancu Spinčiču in tovarišem povod, da so v seji zbornice poslancev dne 31. januarja t. l. predložili interpelacijo do njegove prevzvišenosti gospoda ministra za pravosodje. Ta interpelacija navaja najprej, kakor izgled, jedno onih treh odločeb in nadaljuje potem:

Ista »Podgradska posojilnica in hranilnica« ima od c. kr. okrajnega sodišča v civilnih stvarih v Trstu noto od 21. jan. 1899 A IX. 90.-98./17., sestavljene nemški na slovensko ulogo, predvidjeno z datumom »Triest, 21. Gennaio 1899« in naslovljeno »An die löbliche Podgarska Posojilnica in Hranilnica Castelnuovo«. Na dotičnem »Rückschein — Ricevuta di Ritorno« je zapisanc »Podgorska Posojilnica Castelnuovo.«

Ker se odločbe, kakoršnja je prvo in doslovno navedena, kažejo kakor prave karikature v jezikovnem pogledu;

ker se po tisti odločbi deloma, a po noti c. kr. okrajnega sodišča v civilnih stvarih v Trstu popolnoma kršijo pravice, zagotovljene Slovincem v državnih temeljnih zakonih;

ker pačenja imen v tej noti ni mogoče smatrati drugače, nego kakor zasmehovanje dotične slovenske stranke,

si dovoljujejo podpisani staviti nastopno

— Ej, ti fante, je tukaj občina? — je vprašal malega dečka in pokazal z bičem proti poslopju.

— Ne, to je šola — odrezal se je paglavec in si popravil kučmo.

— Na konci vasi je, na konci — vmešali so se drugi otroci in obsuli sani.

— Že prav — je zagodrnjal oni na vozu, še enkrat pogledal na hišo, pred katero je bil ustavil in zaničljivo zamrmral.

— No, taka šola! — potem pa švignil z bičem po otrocih, ki so se oprijeli sank, da so kričé odskočili v stran.

In zopet sta se spustila konja v tek in sani so drčale mimo hlevov, skednjev in hiš, dokler ni vozniček hripavo zakričal dolgo zategnjeni

— E-e-e! — in skočil z voza.

Precij velika, čedna kmetska hiša je stala ob cesti. Zeleno pobarvan vršiček zibal se je nad vežnimi vrati, v enem izmed prednih okenj svetilo se je nekaj pipeev in tobačnih pip, lepo naslonjenih ob eikorijo, mlo in sveče, na pročelju hiše pa se je na izprani črni deski bral zamazan, a vendar čitljiv napis: Občinska pisarna in županstvo občine Leskovec.

Takoj, ko so se ustavile sani, pokazala se je na pragu okrogla ženska. Izpod predpasnika kukalo ji je majhno, malo umazano dekletce, čez rame pa se je stegovala velika mogočna glava očeta župana.

— Dober dan, gospod župan — je pozdravil oni, ki je skočil z sani, odmotal si veliko ovratno ruto, ki mu je sezala čez ušesa in pokrivala del

uprašanje do njegove prevzvišenosti, gospoda ministra za pravosodje:

Ali je njegova prevzvišenost pri volji, da stori kraj takemu, protizakonitemu in nedostojanstvenemu postopanju, kakor se nam kaže v omenjenih dveh slučajih?

Dunaj, 31. januarja 1899.

Italiski Slovenci.

(Zvršetek.)

Vsaka občina ima svoj »občinski zbor« (consiglio comunale), kateremu načeluje »župan« (sindaco), in mirovnega sodnika (giudice conciliatore). Povsod, kakor rečeno, se uraduje le laški; vsaka občina mora imeti uradno usposobljenega in od vlade potrjenega tajnika (secretario).

V cerkvenem oziru spadajo italiski Slovenci k videmski nadškofiji in so razdeljeni v štiri čisto slovenske fare, ki so: Sv. Peter, Sv. Lenard, Dreka in Rezija. Drugi Slovenci spadajo k mešanim faram, ki so: Prapotno, Preštint (Prestento), Čampej (Campeglio), Fojda (Faedis), Ahtan, Njeme, Tarčent in Montenars. Fare se dele v kapelanije, med katerimi je okrog 50 slovenskih.

Pojedine slovenske vasi so vse male, raztresene po dolinah in gorah, na pol skrite v zelenju dreves. (Tu našteva pisatelj 70 važnejših slovenskih vasij v Italiji. Op. prel.) Hiše so vse zidane (kakor italske hiše sploh), sestavljene čisto priprosto iz kamena in pokrite z opeko. Najlepši pogled kaže Sv. Peter, ki je bolj podoben malemu mestecu nego vasi, s krasno lego nad reko Nadižo; sicer ni velik, nima več nego 500 prebivalcev.

prsi, ter izvlekel zmečkan, čisto zganjen papir iz suknje, na kateri se je svetilo dve vrsti gumbov iz medenine.

— Jaz sem odgonski sprevodnik iz Idrije in sem vam tu pripeljal nekovo ženišče, ki so vam je poslali iz Ljubljane — je dejal ter pokazal s palcem čez ramo na sani, kjer je ono zamotano in ovito bitje še vedno žedelo nepremično.

— Moj Bog same sitnosti ima človek — vzdihoval je župan in razvijal papir.

— Kako se pa piše, odkod pa je? — vpraševal je v eni sapi ter bulil v list.

— Ej, te čeeke naj vrag bere — razljutil se je in se obrnil proti ženi.

— Stopi, stopi gori! Gospod Divjuš naj precij pride doli iz pisarne! — in ko se je debela županja zavrtela nazaj v vežo, ukazoval je hlapecu, ki se je prikazal iz hleva:

— Ti izprezi konje, potegni sani na dvorišče, potem pa daj konjem ovsu. Iz Idrije je dolga pot.

Hlapec je takoj šel odpenjat štrange in tudi ona ženska se je počasi skobacala na tla.

Malo obledeča a vendar moderno pisana ovijača pokrivala ji je glavo in bila opletana krog vratu, da je bilo videti od obraza samo nekoliko čela in dvoje velicnih temnih oči. Postavo ji je zavijala stara, zelenkasta, oguljena moška suknja in noge so ji tičale v ogromnih kožuhastih copatah.

(Pride še.)

Italški Slovenci so visoki, postavni, sveži, da jih je veselje gledati. Šempeterski in tarčentski so zdrave barve, kri in mleko, modrih ali sivomodrih očij, kostanjevih ali rusih las in so sploh podobni avstrijskim Slovenceem. Rezijani pa imajo temno polt in črne lase, kakor bi spadali k južnejšim narodom. Značaja so mirnega, veselega, odkritosrčnega, zlasti šempeterski Slovenci, dočim so tarčentski bolj prikriti. Gostoljubni so pa vsi zelo, v čemer se ločijo od sosedov Furlancev. Značaj njih domovine, tako raznovrsten in slikovit, ima blagodaren vpliv na duševne lastnosti. Vsi so dobrega srea in bistrega duha. Škoda, da nimajo prilike za redno šolsko izobrazbo!

Velikih potreb ne poznajo. Svoji usodi, ki ni zavirljiva, so udani tako rekoč z nekim fatalizmom. Zelo so pobožni in redni. Kaznjivi slučajji se dogajajo med njimi zelo redko, tatov skoro ni. Za to pa se radi pričajo med seboj — kar je menda vse-slovanska lastnost.

Narodna noša je izginita; le pri Rezijankah se je še ohranila deloma stara narodna noša, ki pa izginja hitro.

Italški Slovenci so vsi poljedelci. Vsakdo ima košček svoje zemlje, katero obdeluje z lastnimi rokami, s primitivnim orodjem. Najemnikov med njimi ni. Zemlja pa je razkosana vsled delitve o dedščini, in tako, dasi ni nihče brez koščka lastne zemlje, tudi ni nikogar, ki bi imel večja posestva (razven neznatnih izjem).

Trgovcev in obrtnikov je malo. Poleg zemljedelstva se žive italški Slovenci z živinorejo, zlasti v gorah, ki bi bila izdatnejša, ako bi se gojila racionalnejši; poleg tega jim prinaša nekaj sadjarstvo in prodaja drv ter sena. Obče moremo reči, da med italškimi Slovenci ni niti velikih bogatašev, niti velikih revežev. Njih življenje bi bilo čisto znošno, ako bi le ne bilo prevelikih davkov.

Ob naraščanju prebivalstva in vsled tega o vednem zmanjševanju posestev, ki so prebivalstvu tako rekoč jedini vir življenja, ni čuda, ako odhaja množica Slovencev čez mejo, zlasti na Avstrijsko. Za mejo se preživljajo z zidanjem, z delom na grajenju železnic, v opekarnah; drugi zopet krošnjarijo itd.; zlasti Rezijanci, katerih ne more živiti nerodovita dolina, prepotujejo skoro pol sveta — vsi pa se jako lahko uče tujih jezikov.

Kulturne razmere so mnogo slabše, nego gospodarske. Knjige in časopisi tu ne morejo širiti omike, ker laške malokdo ume — a slovenskih skoro tudi ne, ker nimajo prilike, da bi se naučili spisovne slovenščine. To so žalostne razmere, katerih posledice so, da narod ne napreduje ni v duševnem ni v gmoatnem oziru.

Ljudskih šol je sicer kakih 50, za katere plačujejo slovenske občine letno do 40.000 lir — toda slovenščina je čisto izobčena. Po italškem šolskem zakonu hodijo otroci v šolo od 6. do 9. leta. Ni mogoče, da bi se v treh letih naučili laščine, ko vstopajo v šolo ne znajoči ni besedice laški, a ko se v šoli uče brez pomoči materinščine. Nauče se tam le nekoliko mehaniški čitati in pisati, toda ne tako, da bi dobro umeli to, kar čitajo ali pišejo. Potem pa ni čuda, da po dovršenem šolskem obisku nimajo volje do čitanja in pozabljajo polagoma tudi to malo, česar so se naučili v šoli.

Da, žalostno je narodno stanje te izgubljene slovanske straže, pozabljene in opuščene, ki bi mogla s polno opravičenostjo zaklicati majki Slaviji: »Ave, Slavia! moriturus salutant!«

Dodajem še, da je članku pridejana mapa, seznanjajoča nas bližje z ozemljem italških Slovencev, ki so — ne pozabimo tega — kri naše krvi... D. L.

Politični pregled.

TRST, 16. februarija 1899.

K položaju. Te dni se je zdelo, kakor da sovražniki naši že nastavljajo trobente na usta, da razglasijo v svet svoje triumfalno povračanje na mesto absolutnih gospodarjev v Avstriji; bilo je, kakor da se bliža ustajenje one dobe nemško-liberalnega nasilstva, ki je z groznim gospodarskim polomom v letu 1873. našlo svoj sramotni zaključek. Grofa Thuna so že videli, kako pada, vlačaje za seboj v prepad tudi tiste grozne jezikovne naredbe; Čehi so že videli osamljene in zapuščene od Poljaki in konservativcev in videli so že nastopati ministerstvo uradnikov, kateremu ne bi bila naloga

druga, nego pripraviti in uglasiti pot teroristiško-nemškemu zistemu.

Vse to so že videli in obzorje je viselo nad njimi v samem evetju. Tako je bilo par dni sem. Današnja poročila pa so kar obnemela, kar se dočaje teh lepih želja. Danes ne govorita ničesar ni »Neue Freie Presse« ni nje trobilo »Piccolo«. Danes nismo čitali nijedne besede o ministerski krizi. — Na grofu Thunu ni opaziti še ničesar, da se pripravlja na odhod, konservativci in Poljaki niso še dali glasu od sebe na noben način, kakor da hočejo razbiti večino — pač pa smo čitali zopet danes, da gospodje v opoziciji prično prihodnji mesec še le kovati — svoj prihodnji program. Kdor pa pozna konfuzijo, ki vlada v vrstah opozicije glede načel, ta ve, da je tam od kovanja programa dolga dolga pot do zagotovljenja in tistega soglasja, ki je potrebno, da postane stranka sposobna za vladanje, tudi če je sicer dovolj močna po številu, kar pa nemška opozicija ni!

Oficijozna zasramovanja. Naša država avstrijska ima mnogo posebnosti, a pravi fenomen je naše oficijozno novinstvo. To je največa posebnost med posebnostmi, to je pravi unicorn. V kateri drugi državi bi se moglo dogoditi, da bi vladni listi tirali ponemčevalno-centralistiško politiko v tisti hip, ko zagotavlja vlada, da hoče uveljaviti načelo enakopravnosti?! V kateri drugi državi bi se moglo dogoditi, da bi vladni listi zasmehovali one, na katere se opira vlada, in bi šli na roko onim, ki so sovražniki vlade?! V nobeni drugi, ali v naši se to — umeje samo ob sebi, odkar nemški liberalci jedo kruh opozicije! Slični slučaj smo doživeli te dni, ko je poloficijozni »Fremdenblatt« zasramoval nemške narode z »narodi pritlikaveev«. Na to oficijozno nesramnost opaža »Politik« povsem umestno: »Tega bi se nam še manjkalo, da bi nas poleg žrtev, ki jih moramo doprinaršati, z oficijoznim odobravanjem še zasramovali in poniževali. Častna dolžnost je torej češkim poslancem, posebno pa še zastopniku češkega naroda v ministerstvu, njegovi ekscelenci finančnemu ministru dru. Kaizlu, da zahtevajo remedure za prizadejano nam žaljenje v listu, ki je v zvezi z ministerstvom za vnanje stvari.

Saj je zadosti, da nas novinstvo naših nasprotnikov zasramuje leto in dan, ne da bi mogli kaj storiti proti temu, ali da bi se temu novinstvu pridruževala še novinarska pisarna urada za vnanje stvari, to bodemo mogli vendar preprečiti, ako le — hočemo!«

Seveda je tako: to oficijozno novinstvo je nesramno proti Slovanom, ker mu le-ti nikdar niso znali pokazati zob. Nujno potrebno je res, da se enkrat ustreže pozivu, ki ga je izrekla »Politik«: da bi enkrat pokazali bič onim, ki jedo iz državnih jasli, a vlečejo vendar in jedino le nemško strankarski voz.

Kriza na Ogerskem. Včeraj je bilo na Dunaju posvetovanje ogerskih ministrov. Predsedoval je cesar. Čuje se, da je cesar pritrdil predlogom vlade glede skrajnih odredb, ki se uveljavijo, ako opozicija ne odstopi od svoje trdovratnosti. Možno pa je vendar, da ostane opozicija zmagovalka vsaj v toliko, da teh skrajnih odredb baron Banffy niti ne začne izvajati, ampak njegov — naslednik, ki bode najbrže dosedanji minister domobranstva, baron Fejervary.

Khuen Hedervary proti hrvatski duhovščini. Ban Khuen Hedervary je velik spoštovatelj in čestilec parlamentarizma in — poslanec, dokler parlament in poslanci delajo po absolutni volji — Khuena Hedervary-ja. Tam torej, kjer poslanci nehujejo imeti tisto voljo, katero ima grof Khuen Hedervary, »ban hrvatski«, in pričenjajo imeti svojo lastno voljo, tam — se nehuje tudi ljubezen grofa Khuena do poslancev in se pričenjajo — grožnje. Na tisti nesrečni točki, kjer se nehuje ljubezen grofa Khuena in se pričenjajo grožnje, je zalotil gosp. ban tudi poslanca in kanonika Rubetića in je poslednjemu odgovarjal tako odurno, da je ogorčil vsa hrvatsko duhovščino. Prav pravi »Information«, da je takov slučaj povsem osamljen v zgodovini modernega parlamentarizma, ko je načelnik vlade govoril z cerkvenim dostojanstvenikom v tonu, ki spominja na — konjski hlev in bič.

Ogorčenje med duhovščino je tem večje in tem opravičeneje, ker je kanonik Rubetić jako

zmeren, dostojen in veleuljuden v vsem svojem nastopanju.

Ekscelence »ban hrvatski« je zagrozil kar naravnost, da odslej ne dobi cerkvenih beneficij noben duhovnik, ako ni — privrženec zistema.

Veliko morale ne tiči sicer v takih vladnih načelih, ali mi nočemo delati krivice gosp. banu in pripoznavamo radi, da delajo tudi drugi tako. Tako so delali vsikdar nemški liberalci, tako dela šef gosp. bana v Budimpešti. Ali v jednom pogledu je gosp. ban za nekoliko seznajev nad svojimi uzori — v cinični odkritosrčnosti. Drugi delajo tako, ali taje kolikor možno, on pa ne taji, ampak proglašuje nepotizem, brezobzirno protežiranje svojih somišljenikov — kakor vladno načelo.

V jednom se pa že moti gospod ban, v nadi namreč, da bi hrvatska duhovščina radi njegovih beneficijev metala od sebe svoje prepričanje in svojo ljubezen do naroda. Je že res, da je tudi med hrvatsko duhovščino nekoliko Vuksanov, ali ogromna večina njih ljubi hoditi s ponosno glavo, če tudi — brez beneficijev, v trdni nadi, da mora priti čas, ko ne bode več Khuen Hedervary delil milosti hrvatski duhovščini.

Domače vesti.

Odbor pol. društva „Edinost“ bode imel svojo redno sejo jutri zvečer o 7. uri in pol.

Sužnji od strahu! Pod tem naslovom nam pišejo iz okolice koperske:

Nedavno sem bil v Kopru v neki krčmi. Notri je bilo več ljudij iz okolice, sveda Slovencev. Za mizo, h kateri sem prisel tudi jaz, sta sedela dva človeka, menda iz občine pomjanske. Iz pogovora mej njima sem pogodil takoj, da je jeden njiju zaveden slovenski mož, drugi pa revše, ki iz samega strahu caplja za lahonsko stranko in svojimi — oderuhi.

Oni zavedni je nagovarjal tega poslednjega, naj se vendar spametuje, in naj se spomni, da ga je rodila slovenska mati! — Revše pa se je popraskalo za ušesi: »Saj bi, ali ne morem, ker smo »masa prijatli z našimi gospodji«. A oni zavedni ga je zavrnil prav pošteno: »Tisti vaši gospodje so vaši — sovražniki. Vi jih ne poznate še, ali mi jih poznamo predobro in vemo, kako drago je to laško prijateljstvo za slovenskega kmeta!« — Toda revše je ostalo revše, mené: »In vendar so naši prijatelji in ostanejo!«

Oni zavedni je še nadaljeval svoje prizadevanje, da bi zbistril glavo nezavednemu revsetu. Rekel mu je: »Vidite, ako bi bili ti gospodje res taki prijatelji, bi vas ne pustili, da hodite okolo — z raztrganimi hlačami! Povejte mi vendar, ali boste res še volil za Lahe?!« Oni drugi: »Za koga pa! Sicer bi volil tudi z Slovencei, ali kaj bi rekli potem »gospodje«, zameril bi se jim!«

Vidé, da ne opravi ničesar, je opustil poštenjak svoja prizadevanja in je zasolil prodani duši, ki se trese kakor suženj pred svojimi zatiralci, ta-le vslikik: »Vaši »gospodje« propadajo, mi pa ustajamo! Bliža se trenotek, ko bo naš rod gospodar na svoji zemlji!«

Te besede vendar niso ostale brez utisa na nevedno in plašno dušo. Revše je jecljalo: »Saj bi, ne morem, je težko, ker se jih — bojim! Prav hudo se jih bojim!«

Na to je pristopil k nevednežu neki drugi mož, ki mu je vskliknil: »Prijatelj, vi se bojite Laha! Na-te tu-le trak v slovenskih barvah. Teža pokažite Lahu, pa bo bežal pred vami, kakor hudič pred križem!« — Nezavednež pa je jecljal v zadregi: »Saj sem Slovenec tudi jaz...« in — odšel je iz krčme.

V tej dogodbici med slovenskimi kmeti v krčmi koperski imajo čitatelji par tipov iz naših borb. Tu ga imajo moža, ki je izdajica — iz golega strahu. To je posledica groznega terorizma — moralnega in gospodarskega —, kakoršnjega se poslužujejo gospoda, da vzdržujejo v jednom delu našega ljudstva še vedno — duh suženjstva!! Tako revše je nevedno tako, da res vidi prijatelje, kjer so mu sovražniki, da misli, da je prijatelj onim, ki so mu le tirani, a on je le njihov suženj. Potem pa, ko si mu vendar segel do srea, pa je poparjen in bi rad — pa se boji! To so sužnji iz golega strahu!

Laško gospodarstvo. Iz Milj poročajo »Laboratoru«, da je bil prvi sklep novega občinskega